

Határozatok Tára

MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2019. november 26.¹

C-566/19. PPU. és C-626/19. PPU. sz. egyesített ügyek

Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg

kontra

JR

(a Cour d'appel [Chambre du conseil] [a fellebbviteli bíróság vizsgálótanácsa, Luxemburg] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

és

Openbaar Ministerie

kontra

YC

(a rechtbank Amsterdam [amszterdami bíróság, Hollandia] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés – 2002/584/IB kerethatározat – Európai elfogatóparancs – Kibocsátó igazságügyi hatóság – Az ügyészség függetlensége – Egy francia ügyész által kibocsátott európai elfogatóparancs – Egyrészt a büntetőeljárás lefolytatásáért, másrészt az európai elfogatóparancs kibocsátási feltételeinek és arányosságának ellenőrzéséért felelős ügyész – Az ügyész által elrendelt európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozat elleni hatékony bírósági jogorvoslat fennállásának feltétele”

1. A Bíróság ismét olyan előzetes döntéshozatal iránti kérelmekkel szembesül, amelyekben azt kell elbírálni, hogy az ügyészség (a jelen ügyben a Francia Köztársaság ügyészsége) európai elfogatóparancsot „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősülhet-e a 2002/584/IB kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében.²

2. Azon kétségek, amelyek egy luxemburgi bíróság (C-566/19. PPU ügy) és egy holland bíróság (C-626/19. PPU ügy) részéről merülnek fel, többek között a Bíróság OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítéletének értelmezésére vonatkoznak.³

3. Ugyanezen említett kétségek merültek fel a svéd ügyészséggel (C-625/19. PPU. sz. ügy) és a belga ügyészséggel (C-627/19. PPU ügy) kapcsolatban, amelyekre vonatkozóan szintén a mai napon ismertettem az indítványomat.

¹ Eredeti nyelv: spanyol.

² A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.; a továbbiakban: kerethatározat).

³ 2019. május 27-i ítélet, C-508/18 és C-82/19 PPU, EU:C:2019:456; a továbbiakban: OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet.

4. Bár az OG (lübecki ügyészség) és a PI (zwickauai ügyészség) egyesített ügyekben,⁴ valamint a PF (Litvánia főügyésze) ügyben⁵ általam képviselt elvi álláspontom továbbra is fenntartom, most a hivatkozott ítélet és egy további hasonló ügyben 2019. október 9-én hozott ítélet⁶ értelmezésével foglalkozom.

I. Jogi háttér

A. Az uniós jog

5. A kerethatározat (5), (6), (8), (10) és (12) preambulumbekzdésére, valamint az 1. és 9. cikkére hivatkozom, amelyek az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ügyre vonatkozó indítványban szerepelnek.

B. A nemzeti jog. Code de procédure pénale⁷

6. A CPP I. könyve I. címének („A büntetőpolitika, a közvád és a nyomozás irányításával megbízott hatóságokról”) I bis fejezetében („Az igazságügyminiszter hatásköreiről”) a 30. cikk így rendelkezik:

„Az igazságügyminiszter irányítja a kormány által meghatározott büntetőpolitikát és gondoskodik az egységes végrehajtásáról a Köztársaság területén.

E célból általános utasításokat ad az ügyészség tisztviselőinek.

Egyéni ügyekben semmiféle utasítást nem adhat.

Minden évben jelentést tesz közzé a kormány által meghatározott büntetőpolitika végrehajtásáról és pontosan meghatározza e politika végrehajtási feltételeit és a második bekezdés szerint adott általános utasításokat. E jelentést megküldi a Parlamentnek, amely vita alapját képezheti a Nemzetgyűlésben, illetve a Szenátusban.”

7. Az I. könyv említett I. címe II. fejezetének 2. részében („A főügyész hatáskörei a fellebbviteli eljárásban”) kimondja:

„A főügyész [a fellebbviteli eljárásban] az eljárás irataihoz csatolt írásos utasítások útján előírhatja a Köztársaság ügyészei számára, hogy eljárást kezdeményezzenek, arról intézkedjenek, illetve a főügyész által célszerűnek tartott írásbeli indítvánnyal forduljanak az illetékes bírósághoz.”

II. A jogviták és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A. A C-566/19. PPU. sz. ügy

8. 2019. április 24-én a tribunal de grande instance de Lyon (lyoni általános hatáskörű elsőfokú bíróság, Franciaország) európai elfogatóparancsot bocsátott ki JR ellen indítandó büntetőeljárások lefolytatása céljából.

4 C-508/18 és C-82/19 PPU, EU:C:2019:337; a továbbiakban: az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ügyre vonatkozó indítvány.

5 C-509/18 ügy, EU:C:2019:338; a továbbiakban: PF (Litvánia főügyésze) ügyre vonatkozó indítvány.

6 NJ (bécsi ügyészség) ügy, C-489/19 PPU; EU:C:2019:849; a továbbiakban: NJ (bécsi ügyészség) ítélet.

7 Büntetőeljárás törvénykönyv (a továbbiakban: CPP).

9. A 2019. június 19-i határozatával a Tribunal d'arrondissement de Luxembourg (luxemburgi kerületi bíróság) úgy döntött, hogy JR-t át kell adni a francia hatóságoknak.

10. JR a szóban forgó határozat ellen fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz és a jelen ügy szempontjából érdemben az európai elfogatóparancs visszavonását kérte, mivel az azt kibocsátó hatóság nem minősül a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „igazságügyi hatóságnak”. Arra hivatkozott, hogy a francia ügyészség a végrehajtó hatalom által közvetetten utasítható, ami nem egyeztethető össze a Bíróság által e tárgykörben meghatározott kritériumokkal.

11. E körülmények alapján a Cour d'appel (fellebbviteli bíróság vizsgálótanácsa, Luxemburg) úgy határozott, hogy előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdést terjeszti elő:

„A vizsgálóbíró vagy a bíróság mellett működő francia ügyészség, amely Franciaországban ezen állam joga alapján hatáskörrel rendelkezik az európai elfogatóparancs kibocsátására, tekinthető-e a [...] kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdésében meghatározott önálló fogalom szerinti kibocsátó igazságügyi hatóságnak, ha e hatóság feladata – amellet, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátásához szükséges feltételek tiszteletben tartását ellenőrzi és arányosságát a büntetőjogi iratokból kitűnő körülmények tekintetében megvizsgálja –, hogy ugyanezen ügyben lefolytassa a büntetőeljárást?”

B. A C-626/19. PPU. sz. ügy

12. 2019. március 27-én a tribunal de grande instance de Tours (tours-i általános hatáskörű elsőfokú bíróság, Franciaország) európai elfogatóparancsot bocsátott ki YC ellen büntetőeljárás lefolytatása céljából, akit 2019. április 5-én fogtak el Hollandiában.

13. A rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság, Hollandia), amelynek az európai elfogatóparancs végrehajtásáról kell döntenie, előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdést terjeszti elő:

„I. A [...] kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett kibocsátó igazságügyi hatóságnak kell-e tekinteni a kibocsátó tagállam igazságszolgáltatásában részt vevő, az európai elfogatóparancs kibocsátásával közvetlenül összefüggő feladatainak ellátása során függetlenül eljáró és egy európai elfogatóparancsot kibocsátó ügyészt, ha a kibocsátó tagállamban valamely bíró ezen ügyésznek az európai elfogatóparancs kibocsátása tárgyában történő tényleges határozathozatala előtt megvizsgálta az európai elfogatóparancs kibocsátásának feltételeit és különösen annak arányos jellegét?”

II. Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén: Teljesül-e az a feltétel, hogy a Bíróság (OG és PI [(lübecki és zwickauai ügyészség)] ítéletének 75. pontja értelmében az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó ügyészi határozatnak és különösen az ilyen határozat arányos jellegének olyan bírósági jogorvoslat alá rendelhetőnek kell lennie, amely teljes mértékben megfelel a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek, ha a keresett személy a tényleges átadását követően olyan eljárást indíthat, amelyben a kibocsátó tagállam bírója előtt az európai elfogatóparancs semmisségére hivatkozhat, és e bíró többek között az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozat arányos jellegét is megvizsgálja?”

III. A Bíróság előtti eljárás és a felek álláspontjai

14. A C-566/19. sz. ügy 2019. július 25-én érkezett meg a Bírósághoz, anélkül hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérte volna az ügy sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásban történő elbírálását.

15. A C-626/19. PPU. sz. ügy 2019. augusztus 22-én érkezett meg a Bírósághoz. Mivel YC fogva tartásban van, amelyről a [bíróság] az alapeljárásban határozott, a kérdést előterjesztő bíróság sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás alkalmazását kérte.

16. A Bíróság elrendelte a két ügy sürgősségi eljárásban történő elbírálását, és azokat az eljárás lefolytatása és az ítélethozatal céljából egyesítette.

17. JR, a francia és a holland kormány, a luxemburgi főügyész, a holland ügyészség és a Bizottság nyújtott be írásbeli észrevételeket.

18. 2019. október 24-én tartották meg a C-625/19. PPU. és a C-627/19. PPU. sz. ügyek együttes tárgyalását. A tárgyaláson megjelent JR, YC, XD, ZB, a luxemburgi főügyész, a holland ügyészség, a holland, a francia, a svéd, a belga, az ír, a spanyol, az olasz és a finn kormány, valamint a Bizottság.

IV. Elemzés

A. Előzetes megjegyzések

19. A két előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát annak meghatározása képezi, hogy a francia ügyészség a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „igazságügyi hatóságnak” minősül-e. Mind a kettő eltérő szempontból fogalmazza meg az említett kérdést:

- A luxemburgi bíróság azt kérdezi, hogy a francia ügyészség megfelel-e a függetlenségi feltételnek, amelynek az európai elfogatóparancsot kibocsátó hatóság tekintetében fenn kell állnia.
- A holland bíróság – előfeltevésként – a francia ügyészség függetlenségéből indul ki, de kétségét fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy az általa kibocsátható európai elfogatóparancsok bírósági felülvizsgálat alá vethetők.

20. Amint azt már előrebocsátottam, e kérdések olyan kétségek összefüggésében fogalmazódnak meg, amelyek az OP és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélettel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróságban merülnek fel, különösen azon megállapítás kapcsán, hogy a 6. cikk (1) bekezdése szerinti „kibocsátó igazságügyi hatóság” fogalma „nem terjed ki [...] azon ügyészségekre, amely ki van téve azon kockázatnak, hogy közvetlenül vagy közvetetten alá lehet rendelve [...] a végrehajtó hatalmi szerv egyedi utasításainak”.⁸

21. Annak meghatározásáról van szó, hogy:

- A francia ügyészség olyan független intézménynek minősül-e, amilyenek az európai elfogatóparancsot kibocsátó bármely igazságügyi hatóságnak lennie kell (C-566/19. sz. ügy).
- Igenlő válasz esetén, az európai elfogatóparancsra vonatkozó feltételek bírósági felülvizsgálatát az azt kibocsátó ügyészség „tényleges határozata” előtt kell-e elvégezni (C-626/19. PPU. sz. ügy első kérdése).
- Abban az esetben, ha az említett felülvizsgálatot az ügyészség határozata elleni bírósági jogorvoslat útján kell megvalósítani, elegendő-e az, hogy az említett jogorvoslat az átadás után terjeszthető elő (a C-626/19. PPU. sz. ügy második kérdése).

⁸ OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet, 90. pont.

22. A luxemburgi bíróság számára történő válaszadás érdekében (C-566/19. sz. ügy) el kell időzni az OP és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítéletben és az NJ (bécsi ügyészség) ítéletben alkalmazott érvelésnél; a C-626/19. PPU. sz. ügyre adandó megoldás olyan értelmezési munkát igényel, amely összhangba hozza az előbbi ítélet 68. és 75. pontját.

B. A francia ügyészség függetlenségéről

23. Álláspontom szerint az ügyészség nem minősülhet a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” az általam korábban kifejtett okok miatt; ezek az okok lényegében az állampolgárok szabadságának védelméhez kapcsolódnak, amely szabadság csak bíróság határozata alapján korlátozható.⁹ Következésképpen sem a német ügyészek, sem a litván főügyész, sem pedig a jelen ügyben a francia ügyészség nem bocsáthatna ki európai elfogatóparancsot.

24. A Bíróság, bár szintén abból indul ki, hogy az európai elfogatóparancsot kibocsátó hatóságnak függetlennek kell lennie, eltérő megközelítést alkalmazott, amely véleményem szerint attól függően változik, hogy a 2018. július 25-i Minister for Justice and Equality (az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítéletet,¹⁰ vagy a 2019. május 27-i OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítéletet és a PF (Litvánia főügyésze) ítéletet veszik-e figyelembe.¹¹

25. Célszerű tehát az említett ítélkezési gyakorlat körülményeit bemutatni.

1. A Bíróság e kérdésre vonatkozó ítélkezési gyakorlata

26. A Bíróság szerint elegendő az, hogy a kibocsátó igazságügyi hatóságnak „képesnek kell lennie e feladat objektív módon való ellátására, figyelembe véve minden terhelő és mentő körülményt anélkül, hogy ki volna téve azon kockázatnak, hogy határozathozatali jogköre különösen a végrehajtó hatalom részéről külső utasításoknak volna kitéve, oly módon, hogy semmilyen kétség nem férhet ahhoz, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozat e hatóságtól származik, nem pedig az említett hatalomtól”.¹²

27. Ezen érvelést követve:

- A kibocsátó igazságügyi hatóságnak „biztosítékot kell [...] adni[a] a végrehajtó igazságügyi hatóság számára arra vonatkozóan, hogy a kibocsátó tagállam bírósági rendszere által nyújtott garanciákra tekintettel függetlenül jár el az európai elfogatóparancs kibocsátásával járó feladatok ellátása során”.
- Ez megköveteli „a jogállásra és a szervezetre vonatkozó olyan szabályok fennállását, melyek képesek biztosítani, hogy a kibocsátó igazságügyi hatóság az ilyen elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozat meghozatala keretében ne legyen kitéve azon kockázatnak, hogy többek között a végrehajtó hatalomtól származó egyedi utasításnak van alávetve”.¹³
- Úgy tűnik, hogy a végrehajtó hatalom esetleges egyedi utasításainak való kitévés lehetősége az egyik kulcsfontosságú elem az ügyészség – mint kibocsátó igazságügyi hatóság – függetlenségének értékelése során.

⁹ A PF (Litvánia főügyésze) ügyre vonatkozó indítvány és az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet.

¹⁰ C-216/18 PPU, EU:C:2018:586; a továbbiakban: Minister for Justice and Equality (az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítélet.

¹¹ 2019. május 27-i PF (Litvánia főügyésze) ítélet, C-509/18, EU:C:2019:457; a továbbiakban: PF (Litvánia főügyésze) ítélet.

¹² OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet, 73. pont. Kiemelés tőlem.

¹³ Uo., 74. pont.

28. Az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítéletben döntő jelentősége volt annak, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság igazságügyminisztere, vagy a tartományok ennek megfelelő miniszterei adhatnak-e utasításokat az ügyészségeknek.¹⁴ E körülménynek nagyobb súlya volt, mint azon megállapításnak, hogy „a német ügyészségek objektív eljárásra kötelesek, és nem csupán a terhelő, de a mentő körülményeket is fel kell tárniuk”.¹⁵

29. Az NJ (bécsi ügyészség) ítéletben [a Bíróság] hasonló okoknál fogva megállapította, hogy az osztrák ügyészek nem felelnek meg az európai elfogatóparancs kibocsátásához előírt függetlenség követelményeinek.¹⁶

30. Ezzel szemben, a Bíróság szerint, a litván főügyész „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősülhet, mivel az európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló felelőssége mellett a végrehajtó hatalommal szemben számára a nemzeti alkotmány által biztosított függetlenséget élvez.¹⁷

31. Hangsúlyoznom kell, hogy az ítélkezési gyakorlat mostanáig nem foglalt egyértelműen állást a felettesek utasításainak alávetett egyes ügyészek függőségi viszonyáról vagy függetlenségéről.¹⁸

2. A francia ügyészség

32. Az iratokban közölt információ szerint Franciaországban 2013-ig az igazságügyminiszter egyéni ügyekben utasításokat adhatott az ügyészségnek. Az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítéleten és az NJ (bécsi ügyészség) ítéleten alapuló joggyakorlat ezért annak megállapítására vezetne, hogy a hivatkozott időpontot megelőzően az említett tagállam ügyészsége nem minősülhetett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak”.

33. A francia ügyészségnek a végrehajtó hatalomtól származó egyedi utasításnak való alávetettsége a CPP módosításával 2014-től megszűnt. Fennáll azonban annak lehetősége, hogy az igazságügyminiszter általános utasításokat adhat (a CPP 30. cikke). Ennélfogva pedig továbbra is fennáll az ügyészség jellegzetes hierarchikus struktúrája, és ebből következően a tagjai – az ügyészség szervezete és a működése szempontjából – az adott bíróságok mellett működő főügyésznek vannak alárendelve. Minden egyes ügyész a „felettesei irányítása és ellenőrzése” alatt áll tehát.¹⁹

34. Ez alapján két kérdéskör fogalmazódik meg:

- Először is az, hogy a végrehajtó hatalom általános utasításokat adhat az ügyészeknek, befolyásolhatja-e azok függetlenségét.
- Másodszor pedig, hogy az ügyészség jellegzetes hierarchikus struktúrájának jelentősége van-e a tagjai függetlenségét illetően.

¹⁴ Uo., 76. pont.

¹⁵ Uo..

¹⁶ NJ (bécsi ügyészség) ítélet, 40. pont utolsó mondata.

¹⁷ PF (Litvánia főügyésze) ítélet, 55. és 56. pont.

¹⁸ Az ügyészek feletteseiknek való alávettségére utal az NJ (bécsi ügyészség) ítélet 40. pontja: „osztrák ügyészséget illetően [...] kitűnik, hogy az ügyészségek közvetlenül a főügyészségeknek, ez utóbbiak pedig a szövetségi igazságügyminiszternek vannak alárendelve, és a felettes szerv utasításai kötik őket”.

¹⁹ Az ügyészség jogállásáról szóló alkotmányos törvény (1958. december 22-i 58-1270. sz. ordonnance) 5. cikke.

a) Az egyedi és általános utasítások

35. Az OG és a PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet rendelkező részében a Bíróság kifejezetten csak az egyedi utasításokra hivatkozott. A 73. pontjában azonban – különösebb pontosítás nélkül – kizárta, hogy az ügyész határozathozatali jogköre „külső utasításoknak” lehetne kitéve.

36. Mivel a hivatkozott ügyben nyilvánvaló, hogy az igazságügyminiszter *egyedi* utasításokat adhat a német ügyészeknek, szükségtelen volt állást foglalni arról, hogy az általános utasítások befolyásolják-e az eljárásukat.

37. Úgy vélem azonban, hogy ez utóbbi utasítások is relevánsak lehetnek. Az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ügyre vonatkozó indítványomban emlékeztettem azokra a teljesen helytálló megállapításokra, amelyek alapján a Bíróság állást foglalt az európai elfogatóparancsot kibocsátó igazságügyi hatóság függetlenségéről a Minister for Justice and Equality (az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítéletben. A szóban forgó függetlenség azt feltételezi, hogy „az érintett fórum teljesen autonóm módon gyakorolja feladatkörét *anélkül, hogy bármilyen hierarchikus kapcsolatban lenne, vagy bárkinek alá lenne rendelve, és anélkül, hogy bárhonnán utasításokat kapna*, így védett az olyan külső beavatkozással vagy nyomással szemben, amely veszélyeztetheti tagjai határozathozatalának függetlenségét, és határozataikat befolyásolhatja”.²⁰

38. Elképzelhetetlen, hogy a (független) bírónak figyelembe kellene vennie a végrehajtó hatalomtól származó utasításokat, bármennyire is általánosak legyenek, ha olyan értékes dologgal kapcsolatban kell határozatot hoznia, mint a honfitársai szabadsága. A bíró kizárólag a törvénynek van alávetve, nem pedig a kormány által (az igazságügyminiszteren keresztül) adott büntetőpolitikai iránymutatásoknak.

39. Az említett iránymutatások azonban törvényesen kötelezhetik az ügyészeket azon tagállamokban, amelyek az ilyen jellegű általános utasítások lehetővé tételét választják. Eppen ez az ok – azaz csak a kötelező törvényi alávetéssel történő, önálló eljárási képesség korlátozása – akadályozza meg, hogy az ügyészség tagjai, akiknek az általános kormányzati utasításokat figyelembe kell venniük annak eldöntése során, hogy kibocsátanak-e európai elfogatóparancsot vagy sem, kibocsátó igazságügyi hatóságnak minősüljenek.

40. Nem zárható ki, hogy a szóban forgó általános utasításokban úgy nyilvánul meg az adott kormány büntetőpolitikája,²¹ hogy az ügyészség tagjai számára néhány bűncselekmény tekintetében például európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó kötelezettségét ír elő vagy minden esetben, vagy az elkövetők bizonyos kategóriája esetében. Hogyan beszélhetünk függetlenségről olyan személy által hozott határozat esetén, akinek kötelezően tiszteletben kell tartania – még a saját véleményével szemben is – a kormány európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó (általános) utasításait?

41. Ezzel szemben felhozható, hogy nem ez a szokásos forgatókönyv, de hangsúlyozom, hogy ha szabadságelvonásról van szó, az európai elfogatóparancs tárgyában a végrehajtó hatalom (akár általános, akár *a fortiori* egyedi) kötelező erejű utasításaival szembeni védelem megköveteli, hogy az, aki valamely személy szabadságáról dönt, teljes mértékben független hozzáállással tegye azt meg, csak a törvénynek alárendelve, nem pedig a végrehajtó hatalom egyedi vagy általános útmutatásai, illetve iránymutatási alapján.

²⁰ Az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ügyre vonatkozó indítvány 87. pontja, amely a Minister for Justice and Equality (az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítélet 87. pontját veszi át. Kiemelés tőlem.

²¹ A 2017. december 8-i 2017–680 QPC határozatban a Conseil Constitutionnel (alkotmánybíróság) megerősítette, hogy „a [francia] kormány meghatározza és irányítja a nemzet politikáját, különösen az ügyészség hatásköreit illetően” (5. pont).

42. Úgy vélem tehát, hogy a Bíróságnak vissza kellene térnie ahhoz az állásponthoz, amelyet a Minister for Justice and Equality (az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítélet 63. pontjában képviselt, annak megerősítése céljából, hogy azon bíróság, amelynek az európai elfogatóparancsot kell kibocsátania, nem lehet semmilyen hierarchikus kapcsolatban, vagy bárkinek alárendelve, és „*semmilyen jellegű*” parancsot vagy utasítást nem kaphat, akárhonnán is származzon”.

b) A francia ügyészség hierarchikus alárendeltsége

43. Ahogy azt az OG és PI (lübecki és zwickau-i ügyészség) ügyre vonatkozó indítványban állítottam, ismét a Minister for Justice and Equality (az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítéletből idézve, „[a] függetlenség [...] összeegyeztethetetlen »harmadik személlyel szemben fennálló bármilyen hierarchikus vagy alárendeltségi viszonyal«”. A bírókra és a bíróságokra hivatkozva feltételezi, hogy „[a] bírói hatalmi ág jogosultjai a felsőbb szintű bírói fórumoktól is függetlenek, amelyek felülvizsgálhatják és utólag hatályon kívül helyezhetik ítéleteiket, azonban nem írhatják elő számukra, hogy milyen ítéletet hozzanak”.²²

44. Véleményem szerint a függetlenség e jellegzetessége az ügyészségről, mint a kerethatározat értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságokról” is irányadó. Ezért, ahogy az bizonyítottan tűnik, amennyiben a francia ügyészeknek – azon túl, hogy az igazságügyminiszter által adott általános utasításoknak megfelelően kell eljárniuk – be kell tartaniuk az ügyészség struktúráján belül a feletteseiktől kapott utasításokat is,²³ nehezen minősülhetnek függetlennek valamely európai elfogatóparancs „kibocsátó igazságügyi hatóságaként” történő eljárás során.

45. A Bíróság egyébként ezt a megközelítést fogadta el a 2017. február 16-i Margarit Panicello ítéletben (41. és 42. pont), amennyiben elutasította, hogy egy másik fajta tisztviselő (bírói titkár), aki kiegészítő jelleggel működik közre az igazságügyi igazgatásban, kérdéseket terjeszthet a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából. A függetlenségének hiánya éppen annak volt betudható, hogy a „felettesétől utasításokat kap, amelyeket be kell tartania”.²⁴

46. Bár az EUMSZ 267. cikk értelmezésére vonatkozó kritériumok²⁵ nem egyeznek meg teljesen a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése szerinti kritériumokkal, úgy vélem, hogy lényegében véve ugyanazt az agályt fejezik ki.

47. Ismételten a Minister for Justice and Equality (az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai) ítélet 63. pontjára emlékeztetek, amely a függetlenség lényegi és elválaszthatatlan alkotórészeként a „hierarchikus vagy alárendeltségi kapcsolatok” hiányára utal.

48. A PF (Litvánia főügyésze) ítélet alapját képező ügyben a Bíróság megállapította, hogy a litván főügyész „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” tekinthető, mert olyan alkotmányos jogállással rendelkezik, amely a végrehajtó hatalomtól való függetlenségének garanciáját is nyújtja az európai elfogatóparancs kibocsátását illetően. Ezzel szemben a Francia Köztársaságban nem létezik ezzel egyenértékű alkotmányos garancia.

²² Az OG és PI (lübecki és zwickau-i ügyészség) ügyre vonatkozó indítvány, 96. pont.

²³ A CPP 36. cikke szerint ugyanis „az ügyészek kötelesek a feletteseik által adott utasításokat követni”, kivéve szóbeli előterjesztések során (a francia kormány észrevételei, 16. pont). Az európai elfogatóparancs kibocsátása nem igényel szóbeli előterjesztést, ezért az az általános szabály hatálya alá tartozik.

²⁴ C-503/15 ügy, EU:C:2017:126.

²⁵ A Bíróság az 1996. december 12-i X elleni büntetőeljárások ítéletben (C-74/95. és C-129/95. sz. egyesített ügyek, EU:C:1996:491) elutasította, hogy az olasz ügyészség jogosult lenne arra, hogy előzetes döntéshozatal céljából kérdésekkel forduljon a Bírósághoz, mivel nem az a feladata, hogy „teljesen függetlenül bíráljon el egy jogvitát, hanem hogy, mint az eljárásban részt vevő olyan fél, amely ellátja a vádhatósági feladatokat, szükség esetén az illetékes bíróság elé terjessze az ügyet” (19. pont).

c) Az ügyészség pártatlansága

49. A kérdést előterjesztő luxemburgi bíróság kétségeit fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a francia ügyészség európai elfogatóparancsot „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” tekintendő-e, nemcsak ezen intézmény jogállásának okán, hanem azért is, mert az ügyészek „[...] feladata mellett, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátásához szükséges feltételek tiszteletben tartását ellenőriz[ik] és arányosságát a büntetőjogi iratokból kitűnő körülmények tekintetében megvizsgálj[ák], hogy ugyanezen ügyben lefolytass[ák] a büntetőeljárást”.

50. Véleményem szerint a kérdést előterjesztő bíróság kétségei inkább az ügyészség pártatlanságával, mint annak függetlenségével kapcsolatosak.

51. Az ügyészség – jellegénél fogva – „az eljárásban részt vevő olyan *fél*, amely ellátja a vádhatósági feladatokat”.²⁶ Olyan *fél* minőségében, amely a büntetőeljárásban a másik *féllel* (gyanúsítottal vagy vádlottal) szemben fellép, nem az ügyészség, hanem az adott eljárásban döntést hozó bíróság feladata kellene, hogy legyen, hogy az ellenérdekű *fél* személyes helyzetét, egészen a szabadságától való megfosztásáig meghatározza.

52. Ezen előfeltevés árnyaltabbá válhat, ha a törvény arra kötelezi az ügyészséget, hogy teljes mértékben objektív módon járjon elé, és értékelje, illetve terjessze a bíróság elé a gyanúsított vagy a vádlott terhére vagy javára fennálló, terhelő vagy mentő bizonyítékokat.

53. Konkrétan, ha az ügyészségnek az objektív módon történő eljárásra vonatkozó említett kötelezettséget be kell tartania a nyomozásban, hasonló helyzetben van, mint a nyomozási bíró (azon országokban, amelyekben létezik ez az intézmény), akinek a szokásos hatáskörébe tartozik az európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló hatáskör, ha ezt a nemzeti jog így írja elő.

54. Úgy vélem tehát, hogy a büntetőeljárásban a *fél* jogállása, amellyel az ügyészség eljárási szempontból rendelkezik, nem összeegyeztethetetlen a *pártatlanságának* elismerésével, amely az eljárásban tanúsítandó (mind szakmai etikai, mind pedig jogi) magatartási szabálynak felel meg. E tekintetben a nemzeti törvény pontosíthatja, ahogy Franciaországban is, hogy az ügyészség gyakorolja a vádhatósági feladatokat, és megköveteli, hogy a büntetőeljárási törvényt „a rá nézve kötelező pártatlanság elvének betartásával” alkalmazzák.²⁷

55. Mindenesetre, véleményem szerint, mivel a fent kifejtettek alapján a francia ügyészség intézményi felépítése nem biztosítja, hogy az a végrehajtó hatalom minden befolyásától mentesen járjon el az európai elfogatóparancs kibocsátása során, úgy vélem, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által a C-566/19. sz. ügyben előterjesztett kérdésre nemleges választ kell adni.

56. Ebben az esetben e válasz szükségtelenné teszi a holland bíróság által a C-626/19. PPU. sz. ügyben előterjesztett kérdések megválaszolását, mivel e bíróság abból indul ki, hogy a francia ügyészség független, amit én kizárok. Másodlagosan azonban megvizsgálom a kérdéseket.

26 1996. december 12-i X. elleni büntetőeljárások ítélet (C-74/95 és C-129/95 egyesített ügyek, EU:C:1996:491), 19. pont. Az eredeti szövegben nem szerepel kiemelés.

27 A CPP 31. cikke a 2013. július 25-i módosítást követően.

C. Az ügyészség által kibocsátott európai elfogatóparancs bírósági felülvizsgálatáról

1. Előzetes megfontolások

57. A rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság) kétségbe vonja az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítéletben a tekintetben meghatározott harmadik követelmény teljesülését, hogy valamely hatóság – amely anélkül, hogy maga bíró vagy bíróság volna, részt vesz az igazságszolgáltatásban és függetlenül jár el – európai elfogatóparancsot bocsáthasson ki, azaz hogy: a határozata ellen bírósági jogorvoslattal lehet élni.

58. Az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet 75. pontja szerint, „amikor a kibocsátó tagállam joga az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó hatáskört az e tagállam igazságszolgáltatásában részt vevő olyan hatóságra bízta, amely maga nem bíró vagy bíróság, az ilyen elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatnak és különösen az ilyen határozat arányos jellegének az említett tagállamban olyan bírósági jogorvoslat alá rendelhetőnek kell lennie, amely teljes mértékben megfelel a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek”.

59. A holland ügyészség állítása szerint az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet 75. pontjában hivatkozott jogorvoslat nem irányadó, ha a kerethatározat rendszerében kialakított kétszintű védelem első szintjén már olyan határozatot hoznak, amely megfelel a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek.²⁸

60. Ezen elgondolás szerint az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet 68. és 75. pontjában foglalt követelmények tehát alternatív jellegűek. A kérdést előterjesztő bíróság szerint azonban a két követelmény egyidejűleg áll fenn, ennélfogva pedig együttesen alkalmazandó. Egyetértek ezzel a véleménnyel.

61. Az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet 68. és 75. pontjában tett megállapításokkal kapcsolatban kétségtelenül felmerül néhány kérdés.

62. A 68. pont megállapítja, hogy az európai elfogatóparancs kétszintű védelmi rendszere „magában foglalja, hogy a hatékony bírói jogvédelemhez kapcsolódó követelményeknek megfelelő határozatot hozzanak, legalább az említett védelem egyik szintjén”.²⁹ Az említett két szint a következő:

- Az a szint, amely a „nemzeti bírósági határozat – mint amilyen egy nemzeti elfogatóparancs – elfogadása során” irányadó.³⁰
- Az a szint, amely a tulajdonképpeni európai elfogatóparancs kibocsátása során érvényesül.³¹

63. Az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet 68. pontjában használt „legalább az említett védelem egyik szintjén” kifejezés helyes jelentése csak az azt követő pontokkal együttes olvasatban érthető meg.

²⁸ Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 2.10. pontjának negyedik szakasza.

²⁹ Kiemelés tőlem.

³⁰ OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet, 67. pont.

³¹ Uo.

64. A 69. pont szerint a 68. pontban tett megállapításokból az „következik”, hogy amikor a belső jog az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó hatáskört olyan hatóságra bízta, amely az ügyészséghez hasonlóan részt vesz az igazságszolgáltatásban, de nem valamely bíró vagy bíróság, az európai elfogatóparancsnak olyan „nemzeti bírósági határozaton kell alapulnia, mint amilyen a nemzeti elfogatóparancs”. Ez utóbbinak (a nemzeti elfogatóparancsnak) meg kell felelnie a 68. pontban említett követelményeknek: „a hatékony bírói jogvédelemhez kapcsolódó követelményeknek”.

65. Az ügyészség által kibocsátott európai elfogatóparancsnak így tehát valamely bíró vagy bíróság, más szóval, szűk értelemben vett igazságügyi hatóság által kibocsátott nemzeti elfogatóparancson kell alapulnia. Ennélfogva úgy kell érteni, hogy az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet 68. pontja értelmében vett „a hatékony bírói jogvédelemhez kapcsolódó követelményeknek megfelelő határozatnak” valamely bíró vagy bíróság által meghozott határozat minősül.

66. A védelem második szintje az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet 71. pontja szerint magában foglalja azt, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátására hatáskörrel rendelkező hatóság „ellenőrzi [...] az e kibocsátáshoz szükséges feltételek fennállását, és megvizsgálja azt a kérdést, hogy az egyes esetek sajátosságaira tekintettel az említett kibocsátás arányos-e”.

67. Ezért a valamely bíró vagy bíróság által elrendelt nemzeti elfogatóparancson alapuló európai elfogatóparancsot az ügyészség is kibocsáthatja azon tagállamokban, amelyekben ezen intézmény részt vesz az igazságszolgáltatásban, és azt teljes mértékben függetlenül teszi.

68. Ebben az esetben a „hatékony bírói jogvédelem (azaz a szűk értelemben vett bírósági beavatkozás) követelményeit” már a védelem első szintjén biztosítják azon nemzeti elfogatóparancs elrendelésével, amelyen az európai elfogatóparancs alapszik.

69. Az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet 75. pontja alapján pedig az ügyészség európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatának „olyan bírósági jogorvoslat alá rendelhetőnek kell lennie, amely teljes mértékben megfelel a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek”.

70. Az említett jogorvoslat szükségessége nem arra irányuló feltételt jelent, hogy az ügyészség európai elfogatóparancsot bocsáthasson ki, vagyis hogy az a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősüljön. Inkább olyan feltételről van szó, amely az *európai elfogatóparancsnak* az ügyészség által történő *kibocsátása jogszerűségére*, ennélfogva pedig annak érvényességi feltételére vonatkozik.³²

71. Ez következik a PF (Litvánia főügyésze) ítéletből, amelyben a Bíróság annak megállapítását követően, hogy a litván főügyész „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősíthető, mivel részt vesz az igazságszolgáltatásban, és a végrehajtó hatalomtól való függetlensége is biztosított, megjegyezte, hogy nem dönthető el, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatai bírósági jogorvoslat alá rendelhetőek-e.³³ Ez utóbbi körülmény nem akadályozta a Bíróságot annak megállapításában, hogy a hivatkozott főügyész a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése szerinti „kibocsátó igazságügyi hatóság” fogalmába tartozik.

72. Más szavakkal megfogalmazva, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az ügyészség akkor minősíthető a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak”, ha esetében két jellemző egyidejűleg fennáll: a) részt vesz az igazságszolgáltatásban; és b) rendelkezik a függetlenségét biztosító szervezeti és működési jogállással.

32 A Bizottság (írásbeli észrevételeinek 23–26. pontja) és a luxemburgi főügyész (írásbeli észrevételeinek 4. pontja) is így értelmezi.

33 PF (Litvánia főügyésze) ítélet, 56. pont.

73. Amennyiben az ügyész mind a két jellemzővel rendelkezik, kibocsáthatja az európai elfogatóparancsot. Az így kibocsátott európai elfogatóparancsnak jogorvoslat alá rendelhetőnek kell lennie a szigorú értelemben vett bíró vagy bíróság előtt. Az említett jogorvoslati lehetőség hiánya nem a „kibocsátó igazságügyi hatósági” minőségét érinti, hanem az általa kibocsátott európai elfogatóparancs hatékony érvényesülését.

2. A C-626/19. PPU. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

74. Ha ezen értelmezés helytálló, újra kellene fogalmazni a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett első kérdést.

75. A rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság) azt kérdezi, hogy a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” kell-e tekinteni az igazságszolgáltatásban részt vevő és függetlenül eljáró ügyészt, ha az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatát a bíróság előzetesen (és nem utólagosan) megvizsgálja.

76. A kifejtett okok miatt úgy vélem, hogy végeredményben nem az releváns, hogy a megállapított feltételek mellett az ügyész „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősül-e, hanem az, hogy az általa kibocsátott európai elfogatóparancs ténylegesen érvényesülhet-e a végrehajtó tagállamban. A vizsgálatnak ezért az európai elfogatóparancs kibocsátására irányuló eljárás jogszerűségére kell összpontosítania, nem pedig az azt kibocsátó hatóság jogállására.

77. A kérdést tehát a következőképpen kellene újrafogalmazni: „A kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősíthető ügyész által elrendelt európai elfogatóparancs kibocsátási feltételeinek teljesülésére vonatkozó vizsgálat megelőzheti-e az európai elfogatóparancs kibocsátását?”

78. A kérdést előterjesztő bíróság által nyújtott információ alapján a jelen ügyben egy francia ügyész bocsátotta ki az európai elfogatóparancsot, azon bíróság kezdeményezésére, amely ezt megelőzően nemzeti elfogatóparancsot bocsátott ki. Az említett bíróság a nemzeti elfogatóparancs elrendelésével összefüggésben tehát megvizsgálta az európai elfogatóparancs kibocsátásának feltételeit és konkrétan annak arányos jellegét.

79. Kétségtelen, hogy az a körülmény, hogy a nemzeti elfogatóparancsot elrendelő bíróság már ekkor értékeli, hogy fennállnak-e az ahhoz szükséges feltételek, hogy az ügyész egyúttal európai elfogatóparancsot is kibocsásson (különösen, ha annak kibocsátása arányos), figyelemre méltó garanciát jelent a kerethatározat mechanizmusának helyes alkalmazása szempontjából.

80. Ha a nemzeti elfogatóparancsot és az európai elfogatóparancsot egyidejűleg vagy közvetlenül egymást követően bocsátják ki, kizárható az európai elfogatóparancs arányosságának vizsgálatával összefüggő elkésettség kockázata. Ezzel szemben az említett kockázat fennáll akkor, ha az európai elfogatóparancsot jóval a nemzeti elfogatóparancsot követően rendelik el: lehetséges, hogy az említett körülmények között a bíróság által korábban végzett arányossági értékelés idejémmúlttá válik, és később olyan körülmények állnak fenn, amelyek ezt az értékelést módosíthatják.

81. A Bíróság erre az eshetőségre hivatkozik az NJ (bécsi ügyészség) ítéletben annak hangsúlyozásával, hogy a bíró által végzett arányossági vizsgálatnak³⁴ az érintett személy jogainak olyan korlátozását is figyelembe kell vennie, amely meghaladja e személy szabadsághoz való jogának korlátozásait, amelynél mérlegelni kell, hogy az európai elfogatóparancs milyen hatásokkal jár a kibocsátó tagállamtól eltérő tagállamban tartózkodó személy által kialakított társadalmi és családi kapcsolatokra.

82. Az európai elfogatóparancs kibocsátási feltételeinek e hivatalból történő vizsgálatán kívül az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet 75. pontja kifejezetten megemlíti a „bírói jogorvoslatot”, vagyis az azon személy által indított felülvizsgálatot, aki ellen az európai elfogatóparancs irányul.

83. A bíró a nemzeti elfogatóparancs kibocsátásakor saját maga (hivatalból) értékeli azokat a körülményeket, amelyek a nemzeti elfogatóparancs elrendeléséhez vezetnek, amit adott esetben az európai elfogatóparancs kibocsátása követ. Ahogy azt a luxemburgi főügyészség kiemelte, az említett eljárásban – nyilvánvaló okok miatt – az érintett személy nem vett részt.³⁵

84. Az említett bírósági tevékenység azonban jellegénél fogva nem felelhet meg „a hatékony bírói jogvédelemhez kapcsolódó követelményeknek”, amelyre az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet 75. pontja hivatkozik. Ez utóbbi jogvédelem mindig az érintett személy által kért jogvédelmet jelenti, és olyan eljárásban nyilvánul meg, amelyben az érintett személy a védelemhez való jogának gyakorlása során közreműködhet és részt vehet.

85. Az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet 75. pontjában hivatkozott jogorvoslat ezért nem helyettesíthető olyan bírósági felülvizsgálattal, mint például a nemzeti elfogatóparancs kibocsátásakor végzett felülvizsgálat. Mivel „jogorvoslatról” van szó, tárgyát csak a már kibocsátott európai elfogatóparancs képezheti, ami annak vizsgálatához vezet, hogy mikor kell annak előterjeszhetőnek lennie. E helyzetről szól a C-626/19. PPU. sz. ügy második kérdése.

3. A C-626/19. PPU. sz. ügyben előterjesztett második kérdéstről

86. A kérdést előterjesztő bíróság azt tekinti kiindulópontnak, hogy az ügyészségnek az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatával szemben fenn kell állnia valamilyen bírósági jogorvoslati lehetőségnek. Ezen előfeltételtől kiindulva azt kívánja megtudni, hogy az említett jogorvoslatnak az európai elfogatóparancs végrehajtása előtt kell-e előterjeszhetőnek lennie, vagy elég, ha a keresett személy tényleges átadását követően terjeszhető elő.

87. Az OG és PI (lübecki és zwickauai ügyészség) ítélet nem foglalt kifejezetten állást e kérdéssel kapcsolatban. Egyetértek azonban a Bizottsággal abban, hogy egy európai elfogatóparancs kibocsátásával összefüggő, a szabadsághoz való jog korlátozásának kockázatára tekintettel annak bírósági jogorvoslattal történő megtámadását a kibocsátásról szóló határozat meghozatalakor azonnal lehetővé kell tenni.³⁶ Kivételt kell képeznie viszont azon eseteknek, amelyekben a nyomozás titkossága okán vagy az érintett személy szökésének megelőzése érdekében az érintett személy elfogásáig nem célszerű az európai elfogatóparancs azonnali közzétevése.

34 Az arányossági vizsgálat „a nemzeti elfogatóparancs jóváhagyása keretében kizárólag az elfogatóparancs által eredményezett szabadságvonás hatásaira, az európai elfogatóparancs jóváhagyása keretében pedig az érintett személy jogainak olyan korlátozására terjed ki, amely meghaladja e személy szabadsághoz való jogának már megvizsgált korlátozásait. Az európai elfogatóparancs jóváhagyásával megbízott bíróságnak ugyanis figyelembe kell vennie többek között azt, hogy az Osztrák Köztársaságon kívüli más tagállamban tartózkodó érintett személy elfogására és átadására irányuló eljárás milyen hatásokkal jár e személy társadalmi és családi kapcsolataira.” (44. pont)

35 A luxemburgi főügyész írásbeli észrevételei, 5. pont.

36 A Bizottság írásbeli észrevételeinek 30–32. pontja.

88. Természetesen, a keresett személy átadását követően előterjesztett jogorvoslat lehetővé teszi számára a bírói jogvédelem igénybevételét, bár kisebb terjedelemben, mint azon jogvédelem estében, amelyet akkor vehetett volna igénybe, ha magát az intézkedést támadhatta volna meg az európai elfogatóparancs végrehajtásából származó károk (különösen a szabadságelvonás) elkerülése céljából.

89. Mindenesetre, és ahogy arra a luxemburgi főügyész rámutatott,³⁷ a 2013/48/EU irányelv³⁸ 10. cikkének (5) bekezdése szerint az európai elfogatóparancsot kibocsátó tagállam köteles segítséget nyújtani a keresett személy számára a végrehajtó tagállamból származó ügyvéd megbízásában, nyilvánvalóan azon szándékkal, hogy a hatékony bírói védelemhez való jogának gyakorlását megkönnyítse számára a kibocsátó tagállam bíróságai előtt, anélkül, hogy az átadását meg kellene várnia.

90. Az OG és PI (lübecki és zwickai ügyészség) ítélet 75. pontjának azzal kapcsolatos hallgatása, hogy mely időpontban kell rendelkezésre állnia az európai elfogatóparancs elleni fellebbezési lehetőségnek a kibocsátó tagállamban, nem értelmezhető tehát úgy, hogy az érintett személynek az európai elfogatóparancs alapján történő átadását követően lehetővé tett jogorvoslat önmagában elegendő ahhoz, hogy az az uniós joggal összeegyeztethető legyen.

91. Véleményem szerint az olyan nemzeti rendszer, amely csak az *ex post* jogorvoslatot írja elő, és nem teszi lehetővé az európai elfogatóparancs megtámadását a kibocsátásának időpontjában,³⁹ nem felel meg „teljes mértékben [...] a hatékony bírói jogvédelem [azon] követelményeinek” a kibocsátó tagállamban, amelyre a Bíróság hivatkozik. Az érintett személynek olyan jogorvoslattal kell rendelkeznie, amely képes biztosítani a teljes bírói jogvédelmet, a szabadsághoz való jogának súlyos korlátozására tekintettel.

92. Fontos azonban hangsúlyozni – a Bizottság által képviselt állásponttal összhangban –,⁴⁰ hogy valamely jogorvoslatnak a kibocsátó tagállamban történő előterjesztése nem befolyásolhatja hátrányosan az európai elfogatóparancsok a végrehajtó tagállamban történő végrehajtását, amely tagállam igazságügyi hatóságának figyelembe kell vennie a kerethatározat szerinti feltételeket és be kell tartania az abban megállapított határidőket. Mindez, végeredményben, a keresett személy érdekében történik, akit az átadási eljárás lefolytatása során szabadságától megfosztottak.

93. Összefoglalva, a holland bíróság által előzetes döntéshozatal céljából előterjesztett két kérdésre egyetlen választ kell adni, kiemelve, hogy mindenképpen biztosítani kell annak lehetőségét, hogy az érintett személy az ügyészség által kibocsátott európai elfogatóparancs ellen jogorvoslattal élhessen a szigorú értelemben vett bíró vagy bíróság előtt, akkor is, ha valamely bíróság által elrendelt nemzeti elfogatóparancs ezt megelőzi.

4. Végső megfontolás

94. A fenti következtetés véleményem szerint szükségszerűen indokolt az OG és PI (lübecki és zwickai ügyészség) ítélet 75. pontjában meghatározott követelmény következetes alkalmazásának megfelelően.

37 A luxemburgi főügyész írásbeli észrevétele, 5. pont utolsó mondata.

38 A büntetőeljárás során és az európai elfogatóparancsokhoz kapcsolódó eljárásokban ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint valamely harmadik félnek a szabadságelvonáskor történő tájékoztatásához való jogról és a szabadságelvonás ideje alatt harmadik felekkel és a konzuli hatóságokkal való kommunikációhoz való jogról szóló, 2013. október 22-i 2013/48/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 294., 1. o.).

39 Vagy az olyan rendszer, amely mint a francia jog korlátozza annak lehetőségét, hogy az említett jogorvoslatot előrehozzák azon keresett személy számára, aki már a vonatkozó büntetőeljárásban részt vesz, ahogy azt a francia kormány az írásbeli észrevételeinek 35–37. pontjában megállapítja.

40 A Bizottság által előterjesztett írásbeli észrevételek, 33. pont.

95. Az említett követelmény nem szükséges feltétele annak, hogy az ügyészség a kerethatározat értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” minősülhessen, ahogy azt már kifejtettem. Kétségtelen azonban, hogy még ha rendelkezik is az említett jogállással, az ügyészség által kibocsátott európai elfogatóparancsnak súlyos hiányossága lenne, ha ezen elfogatóparanccsal szemben nem lehetne bírósági jogorvoslattal élni.

96. Végso soron, az ügyészség „kibocsátó igazságügyi hatóságként” való elismerésének nem sok haszna lenne, ha az általa elrendelt európai elfogatóparancsot nem lehetne végrehajtani amiatt, hogy olyan nemzeti rendszerből származik, amely a hivatkozott elfogatóparancs ellen nem biztosít bírósági jogorvoslati lehetőségeket.

97. E nem kívánt hatás megelőzése érdekében a Bíróság megállapíthatja, hogy a releváns jogszabályi módosítások reményében,⁴¹ azon kibocsátó tagállamok bíróságainak, amelyek jogszabályai alapján az ügyészek jogosultak európai elfogatóparancsot kibocsátani, úgy kell értelmezniük a saját eljárásjogi szabályozásukat, hogy az OG és PI (lübecki és zwickau-i ügyészség) ítélet 75. pontjában kifejtett jogorvoslattal lehessen élni.

98. Ha az uniós joggal összhangban álló értelmezés nem megvalósítható (a nemzeti jog *contra legem* értelmezése miatt), véleményem szerint van másik megoldás arra, hogy a kerethatározat alkalmazása ne hiúsuljon meg.

99. A tagállamok közötti kölcsönös bizalom elve és az ebből következő kölcsönös elismerés a kerethatározat szerinti eljárás lefolytatásának egyszerűsítése mellett szólnak. Ebből a szempontból úgy vélem, hogy az európai elfogatóparancs „végrehajtásának megtagadása” okait nem lehet minden további nélkül kiegészíteni a kerethatározat által kifejezetten elő nem írt olyan további okkal, hogy az ügyészség által kibocsátott európai elfogatóparancsok esetében bizonyítani kell, hogy a kibocsátó tagállam nemzeti jogszabályai szerint jogorvoslattal lehet élni az említett állam igazságügyi hatóságainál.

100. Ha az említett követelményt előírnák a végrehajtó igazságügyi hatósággal szemben, még bonyolultabbá válna az európai elfogatóparancsra vonatkozó eljárás, mivel a hivatkozott hatóságnak ismernie kellene (elég részletesen) a többi tagállam eljárásjogi rendszerének sajátosságait, vagy kiegészítő tájékoztatást kellene kérnie.⁴²

101. Ebben az összefüggésben a kibocsátó tagállam bíróságainak kellene az európai elfogatóparancs végrehajtását követően azokat a megfelelő következtetéseket levonniuk, amelyek – a belső joguk szerint és az uniós jognak a Bíróság által értelmezett követelményei alapján – abból fakadnak, hogy saját nemzeti jogszabályaik értelmében az európai elfogatóparanccsal szemben nem lehet jogorvoslattal élni.

102. Összefoglalva, ha a független és e téren nem utasítható ügyész európai elfogatóparancsot bocsát ki, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak azt végre kell hajtania – mivel azt a kerethatározat értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóság” bocsátotta ki –, még akkor is, ha nincs tudomása arról, hogy annak kibocsátása bírósági jogorvoslat tárgyát képezheti-e a kibocsátó tagállamban.

41 A tárgyaláson a francia, a holland és a svéd kormány azt az álláspontot képviselte, hogy ha a Bíróság ítéletének következtében a jogszabályaik felülvizsgálata szükségessé válna, úgy korlátozni kellene az ítélet időbeli hatályát. Egy hasonló kérelmet elleneztem a Poltorak ügyre vonatkozó indítványban (C-452/16 PPU, EU:C:2016:782), amelyre hivatkozom (69. és 70. pont).

42 A tárgyaláson kiderült, hogy a tagállami rendelkezések az európai elfogatóparancs kibocsátásának bírósági felülvizsgálatára közvetett – esetenként bújtatott módon – lehetőségeket nyújthatnak. Az egyes ügyekben annak meghatározása, hogy az említett jogorvoslat lehetséges-e, a kibocsátó tagállam eljárásjogi ismeretét feltételezi, amely ésszerűen nem várható el a végrehajtó igazságügyi hatóságtól.

V. Véggövetkeztetés

103. A fent kifejtettek értelmében azt javaslom, hogy a Bíróság a Cour d'appel (Chambre du conseil) (a fellebbviteli bíróság vizsgálótanácsa, Luxemburg) és a rechtbank Amsterdam (amszterdami bíróság, Hollandia) számára a következő választ adja:

„A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy:

Az ügyészség nem minősülhet »kibocsátó igazságügyi hatóságnak«, ha valamely európai elfogatóparancsra vonatkozó határozathozatal során a tagjai kötelesek figyelembe venni az igazságügyminiszter által kiadott, büntetőpolitikára vonatkozó, az elfogatóparancsokkal kapcsolatban kötelező erővel bíró, általános utasításokat, valamint a feletteseik által adott utasításokat.

Másodlagosan:

Valamely tagállamnak az igazságszolgáltatásban részt vevő és független jogállással rendelkező ügyészsége által kibocsátott európai elfogatóparancs értelmében keresett személynek jogorvoslati lehetőséggel kell rendelkeznie, hogy amint a szóban forgó elfogatóparancsot kibocsátották (kivéve, ha ezzel a büntetőeljárást veszélyeztetik) vagy erről értesítették, az adott állam bírója vagy bírósága előtt azt megtámadhassa, anélkül hogy az átadását meg kellene várnia.”